

Mali Kalankommissiise
Bainkukalan Baarada

Mali Jamana
Jamakulu Kelele
Kuntalenna Kelele
Danaya Kelele

TUNGA

Bainkukalan Baarada
Bainkukalan Baarada
San 1986

Sabembaga
Amadu SANOGO
Bainkukalan Baarada
Bamako

KUMANYEBILA

Nin gafe in bè kè sababu ye ka hakilina kura di aw ma, aw k'a dinyè nyètaa siraw kan.

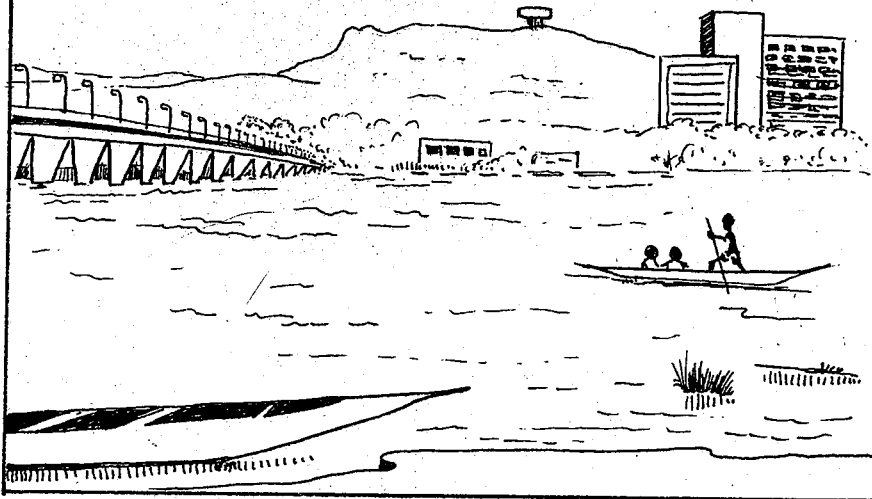
Ni aw ye gafe in kalan k'a kònòta jènsèn, k'a waleya, aw na se ka aw yèrèta sira caman na.

"Si binna a tòminèn kònò" - Bawo ni gafe kònòta ni an ka pariti ani gufèrèneman hami bèe ye kelen ye, ni o ye dèmèn donni ye an balima cikèlaw, bagan-maralaw ani monnikèlaw ma walasa ka sòrò yiriwa, ka jamana bò nògò la.

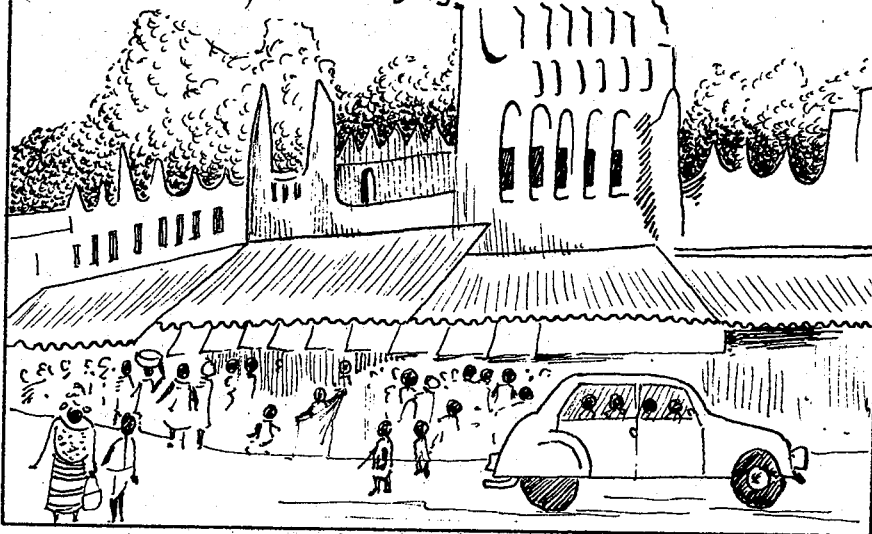
Berehima DUMIYA

Balikukalansoba nyèmògò

Bamakò ye mali politiki duguba ye. An ka ja-
mana kunkan. ko bēebē nyēnabō yan...

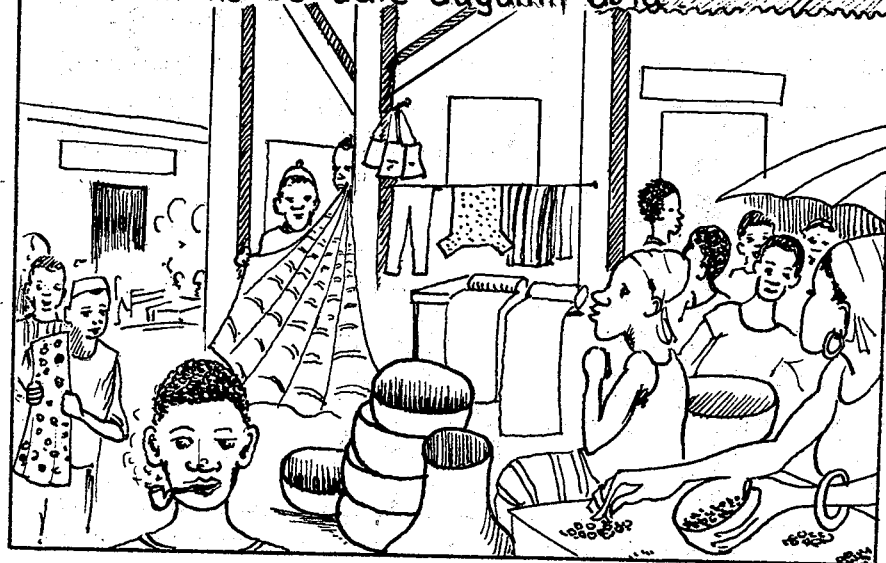

..... Politiki kow, hadamadenya kow, jago kow,
sēnekē kow, an'u nyōgonna caman wērēw.

2

kamalenni dō bēka baara nyini bamakò suguba la.
A nana ka bō dafē dugunin dō la.

A yalayatō ni a ka dugulamōgò dō bēnna.

E! Madu!

Abu!...somogow bēe ka kē-
nē wa? An ka tunga -
denw y'i ka nali fō n'ye a
bē tile saba bō.

3

Ne nana, bi y'a dōgō-
kun kelen ye. N' bē
baara nyini la.

E! baara sōrōli ka gēlèn.
Ni dugu in ko bēka gē-
lèn. Fa tun bēna wuline
na yan. Ala k'a nōgōya.

Abu ye tile bē yalafu la.
Awa, ninye dono don ye.

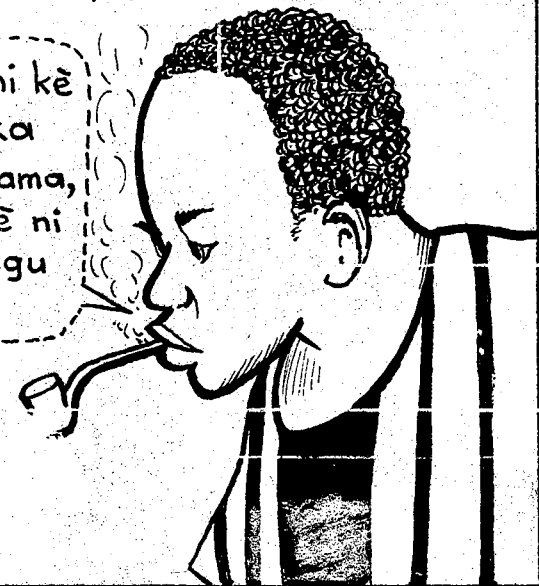

Bi ye Abu dōgōkun fila ye yala la dugu in kō-
nō. Baara tē ka sōrō, a jōrēla

Dōgōkun naani tēmēna .

E mōgōw, ne bē ni kē
di sa? ka bō n ka
dugu la baara kama,
o ma sōrō... N tē ni
san ye n tē ni dugu
ye? E Ala!!!

A jatigikē nisōngoyalen don. A man d'a ye ka kamalenkōrō balo ka sōrō a ma wari bō.

A b'i ko e tē ka foyi kē walasa i ka baara sōrō. yan ni tile tan kōnō i bē taa fan wērē fē. Balo ko ka gēlèn.

Ne bē tile bāe yala, Ala ma sōn fōlō

Tile tan tēmēna, Abu ma baara sōrō. A jatigikē y'a gēn; diyagoya la a bē siyōrō wērē nyini.

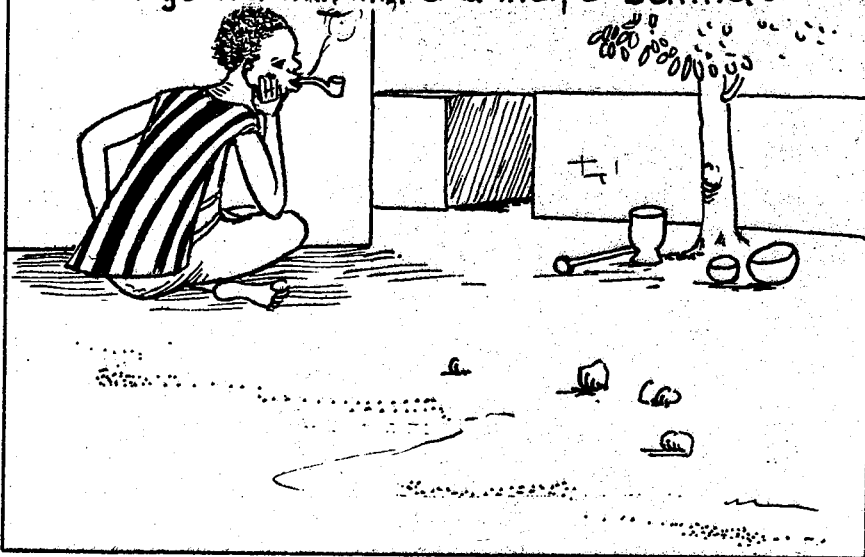
A bē taa Adama ka so. O min ka kōrō ni u ka tungadenw bē ye.

Adama, n' nana i ka dēmē don n' ma. N' ka jatigikē ye ngēn ko n' ma baara sōrō. Dugu in ka gēlèn...

O tē ko jugu ye, na! An bē si nyōgōn fē n' ka jatigikē ka bulōn kōnō. An mōgō duuru bē si. N' bē kēmē fila d' i ma sanni i ka baara sōrō.

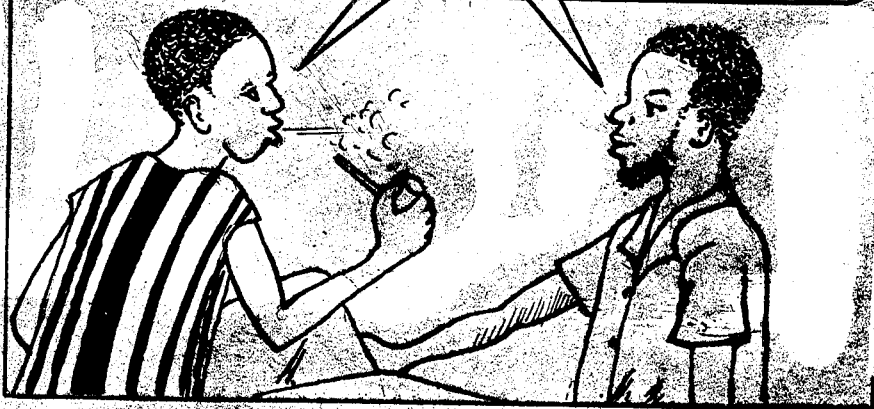
Tile caman tēmēna, baara ma sōrō a wa Adama ye warinin miñ d'a ma, o banna.

Adama nana ka bō dugu kōnō, k'i siji Abu kōrō.

Adama... Limaniga bē-
na fila n'na. N'bē sira
nyini i fē ka taa so.

Ayi. To yan dōonni i
baara ko bē na nyē-
nabō nterikē fē.

O dugujē filanan u taara dugu kōnō nyōgōn fē

Abu! i nyē bē soba min na yen fē a de y'i
ka baara da kura ye a
tōgō ye : OPAM

È. Mun baara
de bē kē yen?

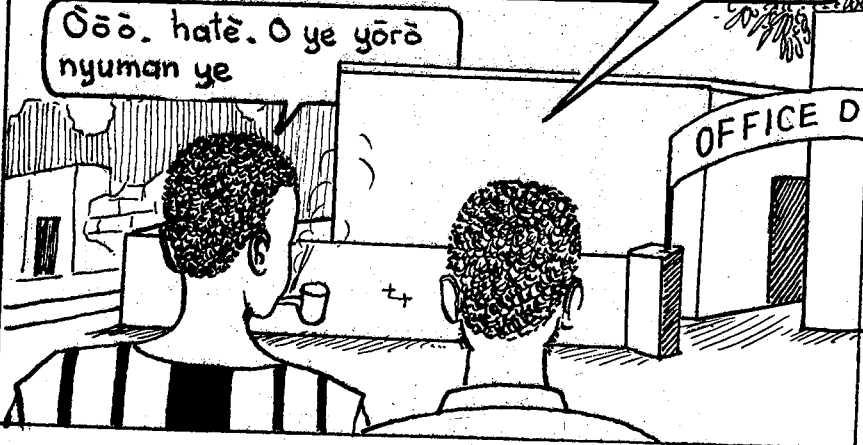
Yan ye ciyakēda soba ye min nyēsinnen
bē sumanw sannifeere ma. A bē
nyōw san sēnēkēlaw fē k'amara ka
tila k'a feere malidenw ma.

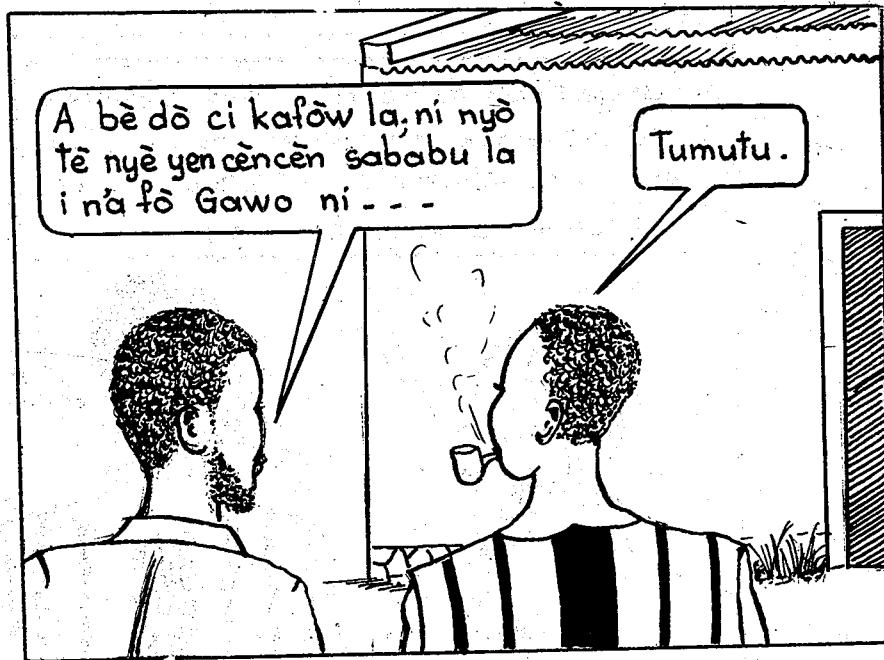
È! cogodi
tan?

Cogodi wa? Gufērēneman bē
suman min feere aw ma saminya
fē sanni kuraw ka se ...

Ōō. hatē. O ye yōrō
nyuman ye

Baara ko nyēnabōlen, u seginna ...

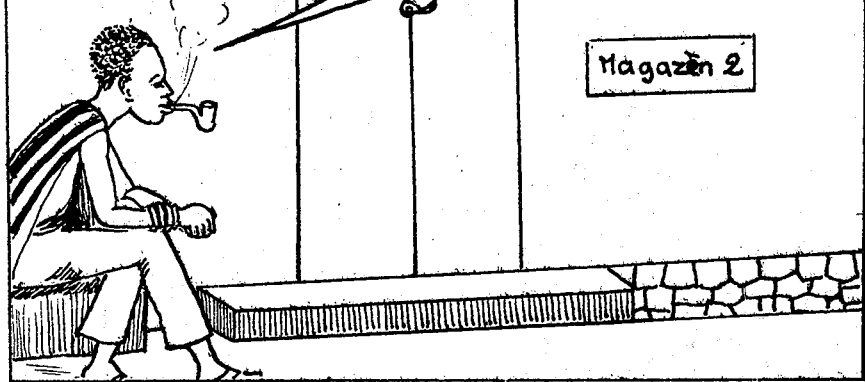
Ayi sa...nin diyara n'ye kosēbē.
Ala k'i sara...

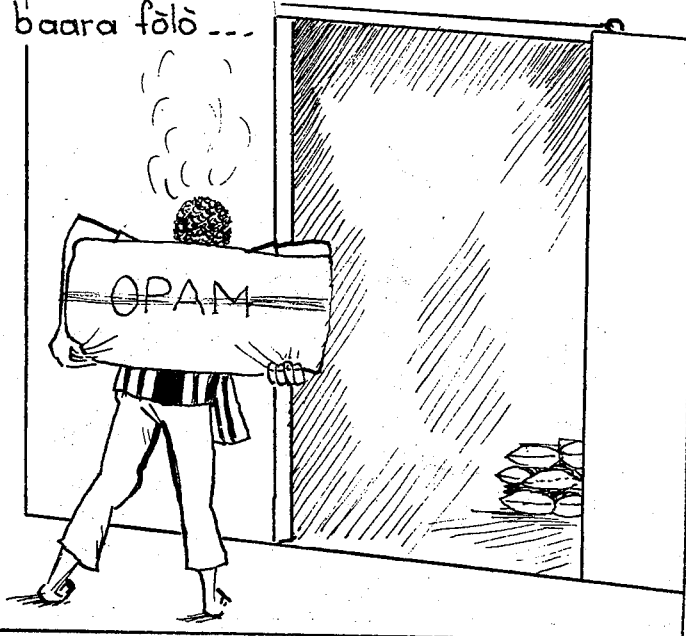
Ala k'anbēe sutura .

Nin diya kojugu Abu ye, a ma se ka sunōgō;
Awa a fōlō tun bē sē OPAM' da la don o don.

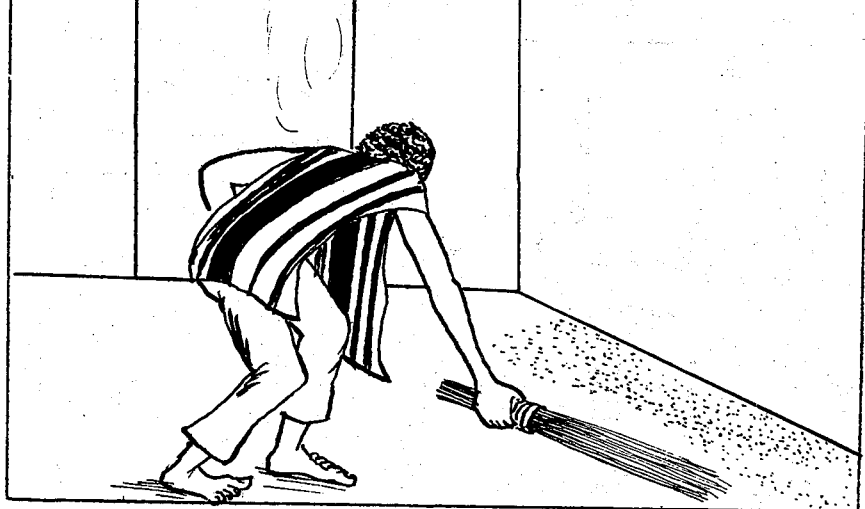
OPAM - Nin bē sorō
sumanw tōgō ye Tubabukan na...

Abu ka baara fōlō ...

Dōgōkun Caman tēmēna - Abu n'a baarakē-
nyōgōnw delila - A ka baara nōgōyara a bolo.

Su o su, u Tungaden damaw bē nyōgōn lajē
Adama ka so: Abu, Amadu, Burama, Isufu ni Adama.

Aw bē di
OPAM na?

E! anw ka nyi. An bē se
ka Mali bē balo nyinan!

Nin ye shō
ye wa?

E kanin ye? nin cēnintē miiri fosi
la ni manamana ko tē, kōnēla
ka cēnin. Shō ka di kōnēla kaw ye

A a a!
ayi, a man di
u ye, nka u
b'a dun kosēbē

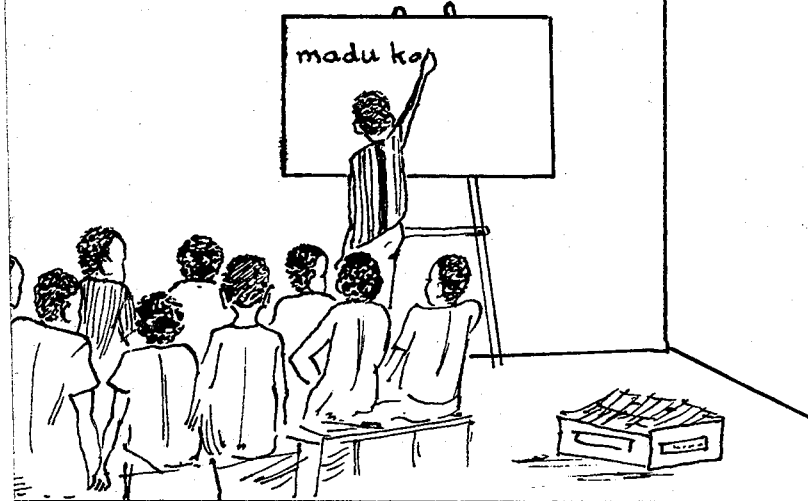
a a a!
i i i...

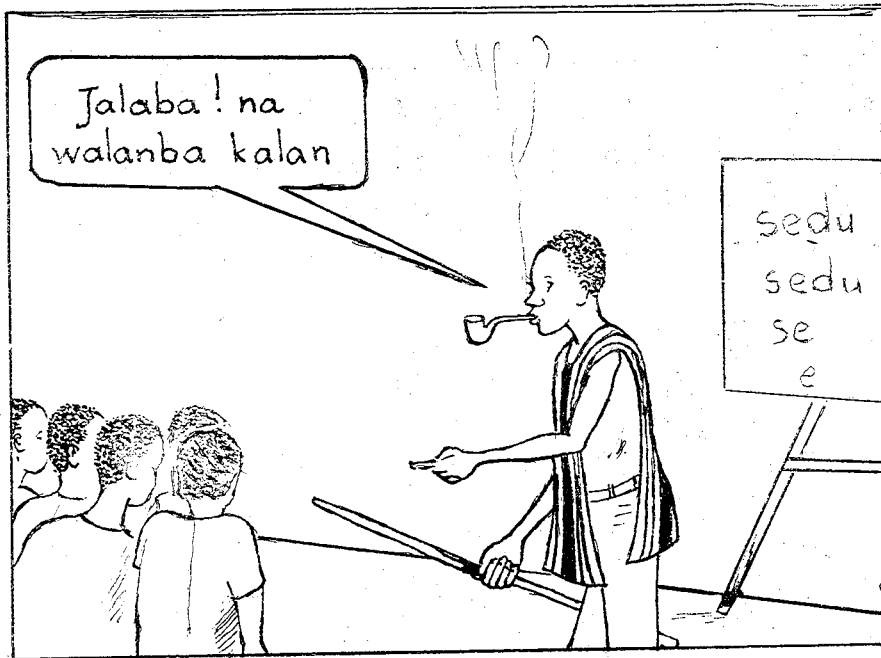

alo caman tēmēna . Nyēnafin ye Abu minē fo
yēnafinba . U ka dugu cogow ni Bamakō tātē
len ye . A bē miiri don o don a somōgōw la,
a ta a ba la, a fa , a balimaw fō a maminēmuso.

bu hakili bē to ka jigina ka kokētaw la u
dugu la, i nāfō balikukolan, O karamōgō tun
don.

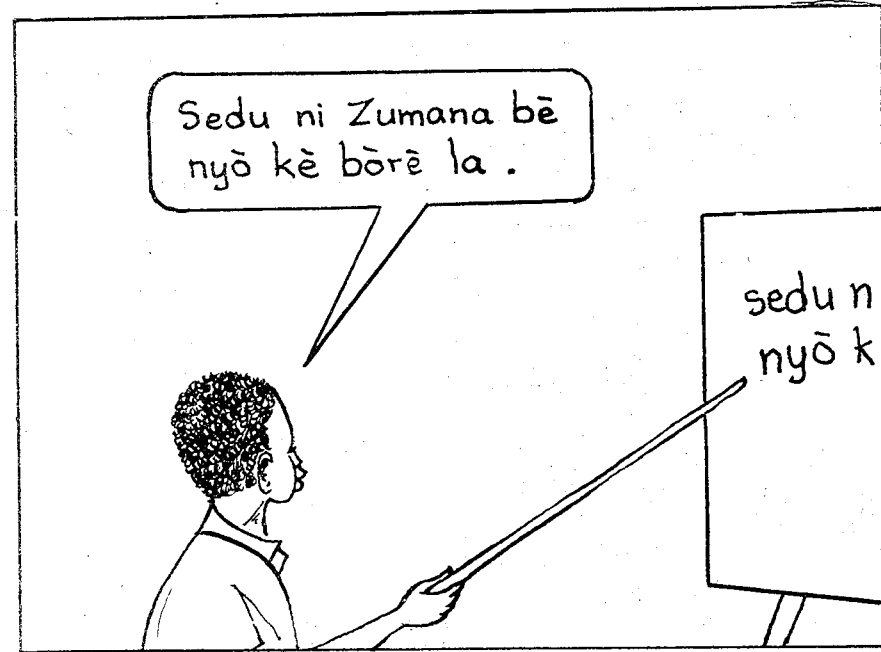

Jalaba! na walanba kalan

sedu
sedu
se
e

Abu bōra a ka denbaya kōnō. A fa, a ba, a dōgōw, a kōrōw n'a maminēmuso bēe tora yen.

O waati tun ka di, nka, a ma tinyē. n segin don bē na. O la n bē n sēbē don kosēbē.

Sedu ni Zumana bē nyō kē bōrē la .

sedu n
nyō k

Don dō a ye lētērē ci a maminēmuso ma

Aminata, n jarabi -
Nin lētērē ka kan k'a jira i la ko n' bē
miiri i la waati bēe. I nyēnafinba bē n' na
n miiri la, i bē taa tuma bē n ba fē k' a dē-
mē a ka baaraw la. Yan dinyelatigē n' an
ka dugu ta tē kelen ye. Yan jama ka ca,
wa hinē tē yan, juguya kō. N ka baa-
ra taa cogo ka nyi. N ye wari dō ma-
ra. N' hakili bē, ka se ka ko caman si-
gi sen kan kalo wērē, ni Ala sonna,
i n' a fēn dō ye ...

tuma bēe a bē da jukōrō kuma na...

Ni n'ye n'ka sara sōrō, n'bē fini ni masirifēn dōw sama i ma.

Wari nyini ma se faso bila ma. Tunga ka gēlēn.

Nin waati in ka gēlēn kosē-bē, n'na wari dōnin ci n'ba kōrōnin fana ma.

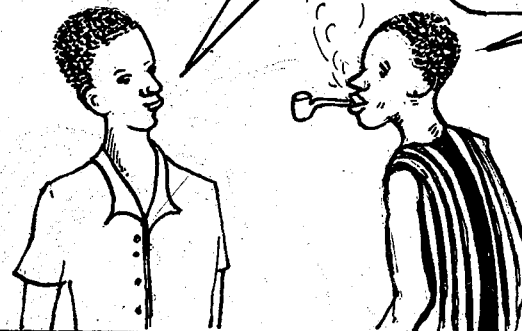

18

Baarada la, a nyamajōlen don Baara fēn o fēn bē kalifa ama, a b'ō sēbēkōrō kē ka nyē.

Abu! nyēmōgō hakili bē ka dō fara i ka kategori kan walasa i ka sara bē yēlēn dōnin.

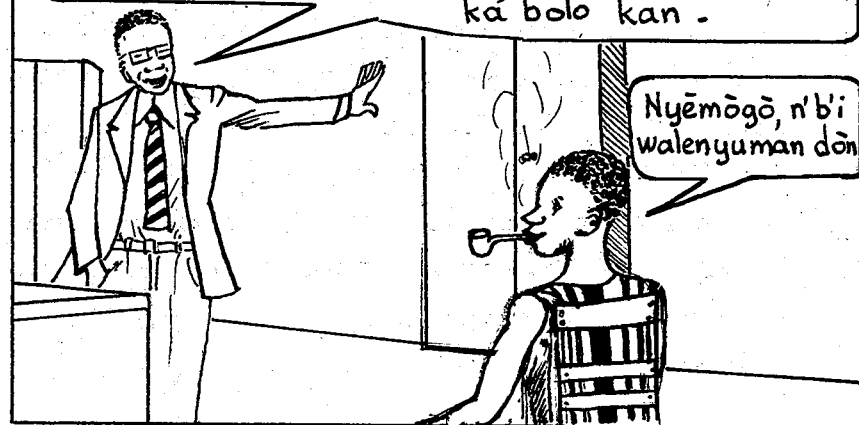
Madu! O ye tinyē ye? O ka di n'ye.

Kalow bē da nyōgōn kan cogo min, Abu ka kategori bē yēlēn ten. Don dō la, nyēmōgō ye sēbēn barikaman bō.

Abu! sēbēn nin b'i kē jēkulu nyēmōgō ye. Magazēn n°3 fana bē kalifa ima, a konyēnābō bē b'i ka bolo kan.

Nyēmōgō, n'b'i walenyuman dōn

19

San fila tēmēna ka tugu nyōgōn na. wāati bē,
 Abu bē miiri a ka dugu ni a somōgōw la, a bē
 miiri don nataw la, cōgō min na a fana bē se k'a
 ka dugu dēmē a ka bōnōgōla sira la -

? ?

O dōgōkun-bēn, Abu ye lētērē sōrō ka bō
 so. kibaruya jugu dōrōn b'a kōnō -
 Dugu demisēnw; cēmānninw ni npo-
 gotiqininw bē taara tunga kōnō ka
 tō to mōgōkōrōbaw dōrōn ye. Bali-
 kukalanso datuguna ka dugu tōn
 yoba, dugukōnō baaraw bē yolo-
 yala la, bangebagaw bē tilen ka
 hami - - -

A ye bataki in kalon k'a kalan - - -

? ? ?

Ojaabi in, a bē miiri a la. A kēra a kelen na o,
 so kōnō o, baarada la o, a n'a tonyōgōnw cē
 la o, a bē miiri nin hakilina kelen in na.

Nin bē kē di ?

Duguden minw bē Bamakō, u mōgō naani : Abu, Adama, Burama ani Amadu bēnnen do kosēbē - Cē naani in y'u hakili kē nyōgōn kan, ka bēn ko la. Barisa u bēnna kan ka wari hakē dō kafa walasa ka ko dōw nyēsigi. . .

Adama nē ko wari hakē juman bē sira kalosa in na ?

Lala, ni gēlēyaw kēra i n'a fō banaw n'o nyōgōn na wērēw. Wari maraboya ye Adama ye.

Ne hakili bē kēmē naani na, an bēē kelen kelen Barisa wari in ka gēlēn

An bē se ka baara kē ni wari in yērē ye . . .

Ni n'ko ka wale kē n'a ye, n'kan tē ka muso furu Abu Daramani ye. N'a ye san kēmē sōrō, a n'a furukē; fali don.

Ha Ha aaaaa Ha Ha aaa!

Aw hakili tinyēna

iii "Sibiti" Tarawele
ani tarawala!

Sisan, ań bē se ka
taa doonin sunōgō.
Ala k'an kelen kelen wuli.

O dugujē, OPAM sira la, a bē k'i taama,
a bē k'i miiri. Mun bē se kakē ni wari in ye?

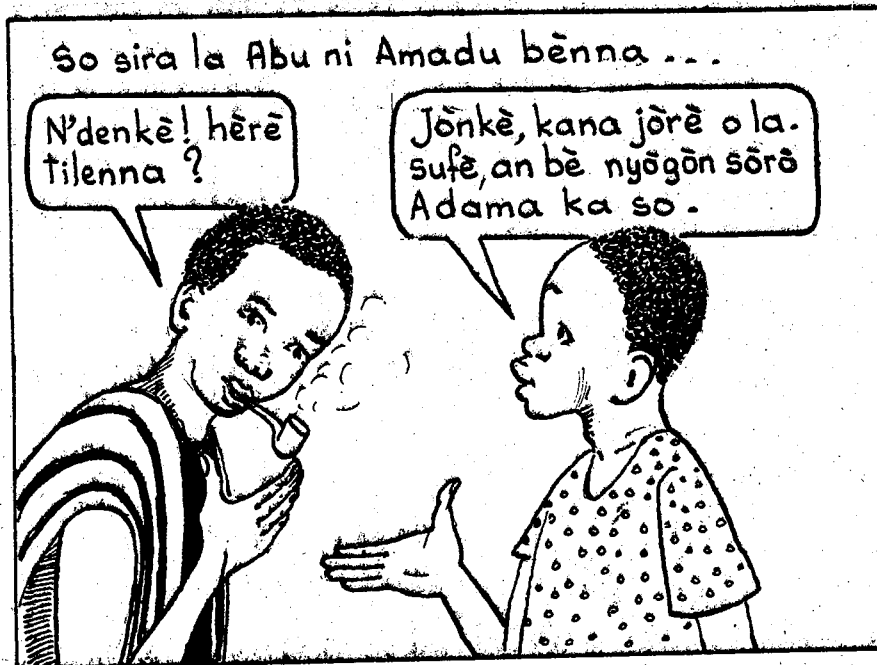

Sōni . Sōni .

È ē ēē! A tē tēmē nin
kan. N'y'a fēerē sōrō!

Haaa! An ka kan ka wari in kē ka sēnekētōn
walima sannifeeretōn sigi sen kan dugu kōnō.

Ayiwa, Ne hakilina ye min ye a wari ko in na, O ye ka sēnekētōn sigi sen kan an ka dugu kōnō. An bē sēnekē minēn dōw san ni wari in ye. O na kē sababu ye ka dugu denw lasigi dugu kōnō walasa ka sōrōw yiriwa, ka dugu bō nōgōla ---

A ko kēra sēbē ye.

Nin ye Hakili nyuman ye. An sōnna. An bēē bē an labēn kalosa wērē.

Nin kēra n'nyē na nhalon ye!

Atò bēna

Mali

- Mali ye jamanaba ye min bè cēmancē la, a tē geji da la.
- Kēnyēka fē, a ni Alizeri ni Moritani bè danbō
- Kōrōn fē, a ni Nizēri bè danbō.
- Worodugu fē, a ni Otiwolita ni Kōnōwari bè danbō.
- Tilebin fē, a ni Sēnēgali bè danbō.
- Mali jamana kēnē bonya ye baamētērē kēnē : 1 2 40700 ye.
- A kōnō mōgō ka ca ye mōgō : 7 000 000 ye.
- A faamadugu ye Bamakō ye.
- A tilalen don mara 7 ye :
- Kavi, kulikoro, Sikaso, Segu, Mòti, Tumutu ani Gawo.
- Ani Galoduguba kelen : Bamako .

Sènè

Hadamadenya sabatili ye balo ye.
Balo tè sòrò fèn wèrè la ni sènè tè.
Sènè fana tè se ka kè fèn wèrè kan ni dugukolo tè.

O la sa, sènèkèla bée kelen kelen ka kan ka dugukolo ladon kosèbè, ka cikènyèmògòw ka ladilikanw lamèn walasa, sòrò bè se ka yiriwa. Ni suman sòròla kosèbè, hère bè caya du kònò.
O ye dutigi ka yèrèta sira nyuman ye, o ye gufèrènan ka yèrèta ye. O ye pariti ka yèrèta ye. N'i ma se i yèrè kòrò balo la i ka yèrèta ye tò k'a jè ye.

Banganmara

Sènè ni banganmara bè nyògòn dafa. Banganmara nafa ka ca. A bè sogo ni nònò ni fanw ni fèn caman wèrè lase an balima ma. A nafaba dò ye fèn saba wèrè ye :

- fòlò y'a bo ye, dugukolo la nògò nyuman don.
- filanan ye sènèkè ye. (misidaba sènèkè ye)
- sabanan ye nafolo ye ; banganmarala bè se ka bagan sègènlènw ni bagan fasalènw labalo, k'u tulò kosèbè, k'u feere, ka wari caman sòrò.

Jè ka fò ye daamu ye

An balima sènèkèlaw, aw minnu ka mago ye kelen, aw minnu ka gèlèya ye kelen ye, aw minnu ka hère ye kelen ye, aw y'a kafo nyògòn kan ka kè kelen ye - kònò kulu de bè biii fò - walasa o jèkulu na se k'a ka ko caman nyènabò n'a ma kè ni gèlèya wèrèw ye.

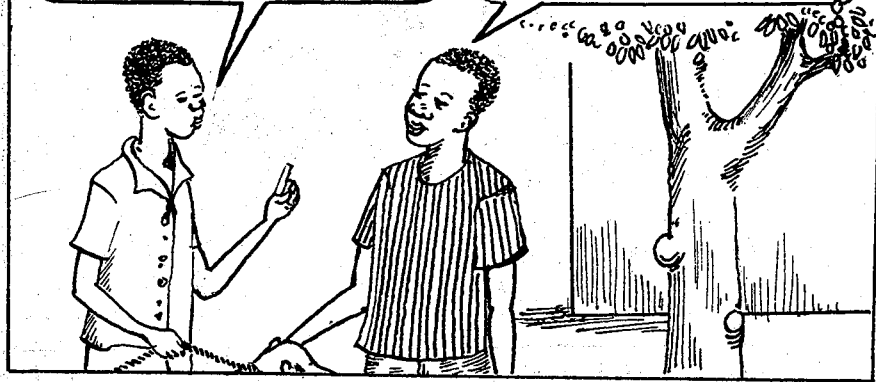
Cikènyèmògòw ni gufèrènan ni pariti bè kow nyèmògòya don aw yèrèw bolo walasa hère bè se ka don jamana kònò.

TULON TÈ SÈBÈ SA : surakakè ka saga feere.

Yan ye Bamakò garabali fan dò ye, ni sagaw ni baaw ni misiw sannifeere yòrò don.

N'balima kè! na sagan-tulòlen san da su la. jamu duman?

Sila, Abudulayi Sila. Saga ye joli ye? jakite don wa?

N'tè fula ye. N'tògò Gawusu Hayidara. Saga ye ba: fila ye (dòròmè 2 000)

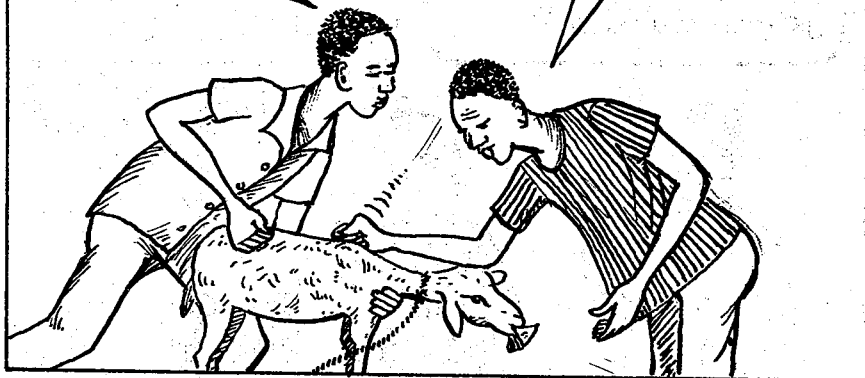
E sirifikè o ka ca Waakelen ni kè mē sègin minè ---

Saga ye Garankè tō wari yègègègèlì la, ká da fa a la...

eeeeee ?

nka wari! a bò!

Sannifeere tō kèra mankan ye Garankè ko : a ka wari walima saga ---

Nenòtè. A wa saga tē sōrō!

N'ka wari walima saga !!!

N'balimaw ninko in kiri ka gèlèn. An b'a nyini aw fè, aw ka kiri in tigè ka kè lètèrè ye ka ci aw terikè ma n'o ye : Amadu Sanògò, Balikukalansoba BP 62 Bamakò - Mali.